

Репортъа директоръази школедор націонале din Romъnia, чітігъ дн изтеле ефоріей дн 14 Ізліз 1851, кхрпнзъторіх де лхкръріле ачестеіа асвпра інстръкціей пхвліче.*)

Преа-дхлздате Dошне!

Дн зрма евеніментелор din авъл 1848, шко- леле пхвліче с'ах дхкіс, ші кз ачестеа с'а кзрмат орі-че дхвдъгъгър маі сістематікъ ші маі дес- волтатъ.

Мажорітатеа тіперімеі, не авънд тіжлоче съ съ профіте де віне-фачереа інстръкціей дн кзрс де доі ані ші жхгъгъте, о кхзта кз сзспнш, въ- зхнд кз крештеа фърх окхнаціе серіосъ, фърх вре-о прегъгъре дн орі тхкар че ратхрх а акті- вігъдхї оменешті.

Кемат ла овхлздіреа ачестей дхрї, Дхлзді- теа Вострх, ка ромън ші ка пхрпнте, адї сімдїт кз пхдїн поте аштенга патріа де ла о денерацие каре съ рідікх пхмаі деспре партеа фісікх, іар деспре партеа моралъ ші інтелектхалъ се ахвндъ кз атхт маі тхлг дн кхї рхгъчїте, кз кхт дї ліпсеск кхноштінде посїтїве, схпхтосе ші спеціале; адї порхвчїг съ се елаворезе о похъ програмъ де дхвдъгъгърї, потрївігъ кз челе де асгъзі тревзїнде але содіетхдїї ромъне. Неовосїт дн тхкхъ, пре кхт схгтедї дхкхнцізрат де фелхрїте окхнації ім- порганте ші комплікате, адї лзат парте ші ла а еї лхкраре, адї дхгърїг'о ші адї дхкредїнгат есе- вхдїа еї ефоріей.

Пхтрхвсх де мїсіа еї, ші авънд дн ведере пх- маі інтересх пхвлік, дрептатеа ші есперїнда, е- форїа а пхшїг кз вхрвхдїе дхтрх дхдедлїнїреа даторїїлор сале, ші асгъзі віне а да, прїнтр'о ре-

педе еспхпере, сокогеалъ лхгърїтх а лхкрърілор сале.

1. Ка съ се дхкредїнгезе кхрсхрїле дїмназіале ші спеціале ла персоне дхзестрате кз кхпацітате, ефорїа а адопгат де вазх пестрхгъгътатъ, ка тоте катедреле ваканте съ се деа прїл конкхрсе, ші не кхт а черхт ші ва чере тревзїнда, с'ах алес ші се вор адеде дїнтре кандїдації конкхрпендї, а- чеїа каре ах даг сакъ вор да челе маї темейїче довезі деспре черхта штіїнцъ, ші каре, не лхгъгъ ачестатта, се вхкхрх ші де о вхлх опїніе пхвлїк. Кз ачест кїп с'а депхртат орї че інтрїгъ, орї че фавор, прїл зрмаре орї че недрептате, цї мерїгъл дхсодіг де моралїтате а фост ші ва фї предхїт ші дхвхрхдїшат.

2. Школарїї, не лхгъгъ дхдаторїреа імхвсх лор де а зрма ші де ашї медїта лекціїле, каре ачестеа авсорбеахъ де ла 10—12 часхсрї не тотъ зіба, авеах а се маї лхгта кз о грегътате пх маї пхдїн остенїторе, ачестеа адїкх а прескрїерїї маї а тхгълор кхрсхрїлор, поварх пх пхмаї фърх фолос, чї де тхлте орї ші вхгъгъгъторе дїн прїчїна грешеллор че фіренте се стрекхрх ла прескрїерї грав- нїче ші дхделхнгате, маї алес дн ратхра мате- матїкх. Ка съ се стхрпеаскх ачест рхх, съ се деа тіперїмеі маї тхлгъ време пентрх алте есерїції маї фолосїторе, ші съ нотъ ші ефорїа съ ексерсе кхвенїта прївігере, с'а ашезат де регъл статор- нїкх ка фіекаре професор съ гхтеаскх манхскрїсхл кхрсхлї сьх дн авъл дхгъхїх, ші ревїзїндхл дн чел де ал доїлеа, с'а деа ефорїей ка с'а треакъ прїл черчетареа знеї комїсії, ші апої съ се тіххреаскх кз апровадіа Дхлздімеі Востре. Пре кхт тревзїнда ера гравнїкх ші череа а се рї- діка ачестх прїсосіторе сарчїп д'асвпра школарї лор, кз атхт ші D.D. професорї с'ах стхрхдїг ші се стхрхдхсск а коопера кз рхвлх ші стхрхїнцъ, дн кхт зпеле кхрсхрї ах ші ешїт де сьгт тіпар, пре-

*) Bezї ші челе пхвлїкате дн Gazeta nr. 63 ші Фоїа nr. 33.

бре-каре вземте маї перфекте, ка ла време се дн-вече кз дънселе, ши апої сь ле копфекціонезе ши сїнгърї пе челе маї тълте.

10. Проджктеле агрїколе фортеазъ сїнгърџа ис-вор де богъдїе пентрџ царџ. Кънд ле еспортъм, съптем сърачі. Дар ка сь ле еспортъм кз прецърї фаворавїле, тревзе сь ле адъчет дн старе де а пџтеа рївалїза кз челе стрейне. Агрїкълтџра нџстрџ есте днкъ дн пръчїе. Нічї зп метод ноџ, маї дплеснїгор, нџ с'а днтродс; черкърїле че с'аз фъкџт, н'аџ їсвџтїт. Дџранџа пострџ н'а авџт прї-леңїџ сь вазџ кџм алтџа, алтџереа кз дънсџа, кз маї пџдїне вїте, дн маї пџдїнџ време, кз маї пџ-дїнџ тџнкъ, кз їнстрџменте ка але лџї, дар маї модїфїкате, проджче род маї тџлт ши маї взп, ши кџм се пџстрџеазџ ачест род фърџ а фї свџс ма вре-о вџлтїре.

С'а фъкџт тот дїн порџнка Дпълдїмеї Вџстре зп проїект пентрџ о шкџлџ теоретїко-пратїкџ де агрїкълтџрџ, де плантадїа дџзілор. де крештереа гъндачїлор, ши де о сїстематїкџ фаврїкаре а тџ-тџсїї, с'аџ адџс дїн стрейнџтате вџрџадї спечїалї днтр'ачеастџ штїїндџ, прџкџм ши бре-каре їнстрџ-менте ши аџ днченџт а се фаче прегџтїрї, а се адџна штїїнде матерїале ка сь се зрнеаскџ кџт маї дн грав, дар кз взп кїззїре, пџпереа дн лџкраре а ачестей непредџїте штїїнде каре, прїп сїмплїтатеа методџрїлор, ши прїп лџкраре їн-телеїцентџ а пџмџнтџлџї, ферїченште надїїле агрїколе, прџкџм есте ши а нџстрџ. Нџ антїчїпџм асџпра вїїторџлџї; днсџ базеле че с'аџ ашезат, кезьш-еск ресълтателе челе маї порочїте.

11. Исраелїдїї ашезадї дн капїталџ ераџ лїп-сїдї де шкџлџ регълатџ. Дїн порџнка Дпълдїмеї Вџстре, ефорїа с'а адџнат кз репрезентандї дїн партџа лор, с'аџ кїззїт днпрезпџ, ши кз дналтџ днтџрїре с'а хотџрџт а се дескїде кїар дн тџмпа ачџаста о шкџлџ прїмарџ дн каре, пџ лџнгџ дн-вџдџтџрїле релїдїосе дџне догмеле лор, сь довџп-деаска дн лїтва рошпџн ши челелалте днвџдџтџрї профане, тревзїнчосе дн вїадџа сочїалџ ка ши храпа. Ачџаста шкџлџ ва фї свџт немїжлочїта днгрїжїре ши прївїгере а ефорїей, ши овштеа їслаелїгџ адџче днкъ де акџм челе маї плекате тџлџдџтїрї Дпъл-дїмеї Вџстре.

12. Кџрсџрїле дїн тџте класеле знїї дїмпазїї, фїнд о прегџтїре пентрџ спечїалїтџдїї, свџт легате атџг де таре днтре дънселе, дн кџт фортеазџ зп трџп, ши нџ се пот деспџрдї фърџ а се вџтџта шїрџа днвџдџтџрїлор. Аша дар тог шкџларџ есте

датор сь ле стџдїезе вїне пе тџте, ши сь копсџлте аплекареа нџмаї кџнд ва фї сь треакџ дн спечїа-лїтџдїї. Пе лџнгџ есерсїдїїле ши копсџперїле че се фак дн тот шїрџа анџлїї шкџластїк, шкџларџа тре-взе сь се днфџдїмезе, ла сџвџршїтџа стџдїлор а-нџале, ка сь деа есамен генерал асџпра фїекџрїа днвџдџтџрїї, ши сь доведџаскџ кџ штїе чеа че а днвџдат. Ачџастџ дндаторїре фаче пе шкџлар сь репџезе лекдїїле неднчетат, дї фърџшпџтџ їнїма, дї дештеапџтџ амвїдїа, днтр'їп кџвџнт нџ'а ласџ сь се одїхнеаскџ прџкџм їсџвџзїле лџї Мїлтїад нџ лџса пе Темїстокџ сь дџртџ. Ачџесте консїдерадїї ши есперїндџа трекџтџлџї аџ трас вџгареа де сеамџ а ефорїей, ши с'а ашезат де базџ. Дн зпїре кз корпџа професораа, ка премїїле, спре а фї о аде-вџратџ респџлџтїре а мерїтџлџї ши зп дндемп пџ-тернїк де емџлаңїе, сь се деа нџмаї ла сколарїї фрзпгашї дн тџте кџрсџрїле класей лор, їар кџ-нџна днпрезпџ кз премїїа днтџїїџ, нџмаї ла ачџа че вор авџа емїнендџ ла тџте днвџдџтџрїле кла-сеї лор.

Кџзнџна, Преа-днпџдате Дџмне, есте чел маї таре град де респџлџтїре, ши прџкџм дн веїїте се да нџмаї ероїлор; асемenea ши дн ратџра стџ-дїлор тревзе сь се деа нџмаї тїнереїлор каре аџ ешїт трїзмфџторї дїн черкџа дндаторїрїлор їмнџсе лор пе фїе-каре анџ де леңїле академїче. Інфлзїндџа ачџестей тџсџрї а фост атџт де таре асџпра шкџ-ларїлор, дн кџт 'ї а фъкџт сь жертфеаскџ тот, сь се зџече пе тџнкъ, де се пџте зїче, ка сь пџе тџна пе кџзнџна вїрзїндџей. Де ачџеа премїїле свџт кз атџт маї вїне мерїтате, кз кџт се даџ пентрџ тџте днвџдџтџрїле класей, ши кз кџт дн анџа ачџаста аџ зрмат стџдїїле нџмаї чїнчї лџнї ши жџ-тџтате.

Ачџестеа свџт, Преа-днпџдате Дџмне, лџкрџ-рїле челе маї прїнчїпале але ефорїей дн кџрџере де апрџне нџџ лџнї. Де а кореспџнс кз мїсїа її ачџаста рџтџне а се жџдїка де Дпълдїмеа Вџстрџ ши де пџвїлїк. Дндрџспеште нџмаї а адџога кџ, ка сь актївезе днпїнтареа їнстрџкдїей ши тревїле прївїтџре ла дџнса, пе лџнгџ сеапдееле регълате ла зїле ши чеасџрї фїксе, са с'а адџнат ши естра-ордїнар де доџ ши де треїорї пе съпџтџнџнџ, дџне кџм а черџт грџвїнчїа тревзїндџей. Еа кџпџнїте кџ с'а фъкџт пџдїн де лџнгџ чеаа че рџтџне сь се маї факџ. Дар базеле с'аџ нџс, ши зп днчџейтџ взп фџгџдџепїте зп вїїтор ши маї взп. Ачџест фрџмос вїїтор есте сїгџр ши нџ ва днтџрџїа, Преа-днпџдате Дџмне, кз ажџторџа лџї Дџмнезџей, прїп пџрїп-

паці деспре ачест адевер! Ар фї зн властем пен-
тръ копїи пострї кьнд дїн пьданїх нз не ам фї дн-
вьдур мїнте, шї ам рекьдеа дн пькатъа стрьмо-
шїлор. Ах! дакъ вьтрьнї пострї, есчелїндї дн ев-
лавїх, днтемейторїи агьтор сьте де монастрїрї сф.,
ар фї рїдїкат еї, дзпъ есемпъа алтор попорѣ, ть-
кар пьмаї о знїверсїтате, — черъа постръ ар фї
маї сенїнї!

Дечї школе!

Съ нз'мї зїкъ знїї: ла че школе? Сьнт ла
копловїторї дестъае школе, аколо пот днвьдур шї
копїи пострї; кьчї тодї кьдї кьзетъ аша, с' асе-
менъ кз ачеї пьрїндї деценерациї, карї ар зїче:
де че треабъ тьме матроне? авем доїче каре сь
не креаскъ копїи!

Дечї школе, фрацїлор.

Шї днкъ кз агьт маї вьртос школе, кз кьт
пої дн дьмнезеаскъ пронїх не афьт трьнд дн-
трьн стат полїмот, днтрьн стат компьс дн маї
тълте попорѣ, кз сьнцеме шї кз релїцїзнеа знъа
де алъа деосевїте; шї кз кьт Маїестатеа са ка-
валерескъа постръ днпьрьторїх (не каре Дьмне-
зеї сь'а дїнъ!) дн дрептатеа са чеа де татъ а-
деверат, аї кїемат не тоте попорѣле, ка деопо-
трївъ сь пьрте грезтьдїле, шї деопотрївъ сь се
вькьре де фолосеме статъаї.

Е дьмнезеаскъ лецеа: ка трьпъа сь сервеаскъ
сфьлетъаї, ка спїрїтъа сь домнеаскъ престе ма-
терїх. Попорѣле не днвьдурате, ка шї іndivїзії, дн
вечї аї фост шї вор фї рьбе ла попорѣле челе дн-
мїнате. Де нз вом днвьдур пої карте, алте попорѣ
копловїгоаре вор днвьдур кьт аї днвьдур шї пьпъ
акьт. Ноїатънчї шї дн фїїторїх вом ретънеа трьп,
матерїх, шї, ка асфел, осьндїдї а пьрта пьртреа
пъмаї ла грезтьдї, ка хаталї; дн време че а-
челеа, девенїнд мїнте дьмїнатъ, сь вор вькьра де
фолосеме статъаї, шї вор домнї престе пої.

Де вь ва зїче пештїне: днвьдуръа е не фоло-
сїгоаре, нз вь дацї копїи ла шкоалъ, атънчї сь вь
адьвечїї амїнте де кьзвьнтъа каре зїче: „потъа дзпъ
рѣде, еар отъа дзпъ фанте се кьнѣште.“ Е дн-
вьдур каре вь дъ асемеенеа сват? атънчї сь штїдї
кз ел нз вь воїеште вїнеде, чї ровїа; е не днвьдур?
атънчї зїчедїї: дѣмне еартъ'а, кз нз штїе че
вореште!

Челче се дндѣште деспре фолосъа школелор
шї ал днвьдуръреї, се дндѣште деспре фолосъа
сѣрелъї шї ал разелор лї.

Кьткъ комьнїтъдїле вїзерїчештї ромъне д'аїцї,
шї анъме DB., опоравїлор репрезентандї шї вїне-

факторї, сьнтедї пьтрьншї де фолосъа днвьдуръ-
реї, кз кьнѣштедї спїрїтъа тїмпъаї, трызїнда па-
търѣї отъаї, пьседївнеа вїсеречѣї шї а падїсної
пѣстре, штїдї че не лїнсеште, есте вїз довадъ со-
ленїтатеа ачестеї зїле меторавїлъ че о сервѣт
акьт. Дрепт ачееа дн ачестъ прївїндъ п'ам де-
кьт сь вь орез: ка Дьмнезеа вїедеї сь вь лн-
деаскъ зїледе, ка сь пьтредї сьзршї сьпътошї,
чеа че адї днчепът кз агьта рьвнъ вьреднїкъ де
лаздъ. Кз ажївотръа лї Дьмнезеї дар, ка тогдъ-
зна, мерцедї днпїнте шї акьт кз есемпъа чед
взп, вравїлор врашovenї! Преа сф. са, пре взпъа
постръ Епїскопъ нз нз-маї кз кьзвьнтъа чї шї кз
фанта с'анъс дн фьзптеа зелъаї DB., шї кредедї
кз, не лъпгъ кьзъна чеа ревештезїтъ че о дн-
плетїдї дн дїзръа пьтелъї е DB. пьртїчка дн на-
пїтааїа, дн родъа дрептелор остепелї а DB. че о
ловадї дн сирїжїнїреа школелор, ва адъче довъндъ
днвьтїтъ шї сїзъръ ла фїїї фїлор Дьмнеавѣостръ.
Amin.

Овсервьдївнї ла докьмїнтеле історїче дн
Льгош, прївїторѣ ла прївїлецїїле дїстрїк-
телор: Льгош, Севеш, Мехадїа, Хама-
дїх, Крашова, Берсавїа Комеатъа шї
Іладїа.*)

Дн прївїлецїїле ачеста сь дьдък зрѣтѣорѣле ов-
сервьдївнї!

Кз жьрїсдїндїа ромънїлор дн Бьнат а фост
терїторїалъ шї теренъа ачеста а фост лъдїт дела
търнъ Северїнъаї пьпъ ла Арад, шї дела марцї-
нїле Трансїлванїеї пьпъ ла Дьнъре, анъме пьпъ
ла Тїтел знде Тїса сь варсъ дн дьнъре, — адеве-
рїреа ачаста сїнгьр дн днцелесъа прївїлецїїлор
дестъа се доведесче. Де шї орашъа Ръшава, каре
фьръ дндѣїалъ сая дїнът де дїстрїктъа Мехадїеї,
се афьл асцьї дн марцїнеа Бьнатъаї, шї нептръ
ачеїа с'ар пьтеа креде, кз пь тїмпъа де атънчї
марцїнїле Бьнатъаї аколо аї фост знде сьнт а-
сцьї; тогъш, фїнд кз Геортїз Ракодїї прїнцїпеле
Трансїлванїеї дн прївїлецїїа сьб, каре ашїждереа
пъвїкькъаї сь ва комьнїка, не комїтеле ромънїлор
дн анъмесче Банъс seu Comes severinensis; ал
мїнтренї шї дн Історїе кьпоскът есте, кз о парте
а дьрїї роменештї а фост ѳре кьндва сьб корѣна
Бьгарїеї, нз не дндѣїм а креде кз Бьнатъа ачест

*) Bezile пьвїкькате дн пръа Фѳїа 21.

ромънск ши пълъ ла търъ Северинълѣ саѣ про-
тинс. Аша даръ орѣ дела Ръшава, орѣ дела търъ
Северинълѣ дичепнд саѣ дитинс пълъ ла Комеат
ла комитатъл Тимшоуреѣ лънгъ Арад; асемене
ѳиндкъ дин тоѣ привилеѳиле съ веде къ даторинда
де къпегение а ромънилор въпъдени аѣ ѳост де а
аѳтра малъриле Дънъреѣ ла контра търчилор, кѣр
съ къпосече къ марѳиниле Дънъреѣ де кътръ Сервѣа
саѣ цара търчаскъ, прекът ши асѳъзи маре парте,
аша атънча пресеѣ тот аѣ ѳост де ромънѣ локъите
ши жърѣдикѣѣ Банълѣ ромънск съпъсе, ши аша
аѳесте 8 дѣстрѣкте наѣ къпрѣнс ла сѣне тот Бъна-
тъл, чи чеа маѣ маре парте, адекъ тот комитатъл
Тимшоуреѣ, Крашовѣѣ, реѳиментъл Карансевешълѣ,
ал Бесерѣѣѣ Алъе, ал Панчовѣѣ, ши Баталѣонъл Чай-
кашилор, ши пѣмаѣ партеа Бънатълѣ не лънгъ Тѣса,
адекъ комитатъл Торонталълѣ а ѳост локъит де
знгърѣ ши скос дин Бънатъл ромънск аѳаръ.
Съръви ши Немѳѣѣ пре тимъл ачела нѣ съ аѳлаѣ. —
Пълъ внде саѣ протѣнс марѳиниле аѳестор 8 дѣстрѣкте
дин партеа Трансилванѣѣѣ, аѳеѣа се къпоашѣе ве-
дерат дин пѣмѣреа локърилор централе; къчѣѣ Комеатъ-
тъл ла комитатъл Тимшоуреѣѣ, Лъгошѣѣ, ла коттъл
Крашовѣѣ, Алташъл ла реѳиментъл Карансевешъ-
лѣ съ търѳинск къ Трансилванѣа.

Къзгънд къ окѣѣ пѣтрънъзѣторѣѣ, не вом кон-
вѣнѳе, къ привилеѳиле аѳесте п'аш ориѳинеа са дела
реѳеле Ладѣслаѣ саѣ дела анъл 1457, къчѣѣ ла еле
кѣр съ спъне, къ сѣнт пѣмаѣ дѣтърѣгоаре а привѣ-
леѳилор веѣѣ де предечесорѣ реѳѣ аѣ Бъгарѣѣѣ, даѣ
ромънилор. Ши ѳинд къ реѳеле Ладѣслаѣ зѣче, къ
тошъл съѣ Сѣѳѣстънд реѳеле ши дѣператорѣл а
десвѣнат дѣстрѣктъл Комеат дин корълчелора лалѣ
7 дѣстрѣкте, ши онѣгнорат гъверпѣторѣлѣѣ Ioan de
Хъниадъ, чи прѣн локъѣторѣѣ ачелъаш дѣстрѣкт, ѣаръш
саѣ ръскътпѣрат, съ веде къ аѳесте привилеѳѣѣ,
нѣчѣѣ дела дѣператорѣл Сѣѳѣстънд, чи къ тълт маѣ
'наѣнте аѣ лъат дѣченътъл съѣ; ши аша къ тот
ѳндаметъл кредем, къ ачелеа аѣ дерѣвареа са
дела прѣмѣѣ реѳѣ аѣ Бъгарѣѣѣ. Адевѣрат къ дъпъ
спънереа реѳелъѣ Ладѣслаѣ, привилеѳиле аѳестор
ромънѣ дин Бънат маѣ вѣргос сѣре ачела скон, ши
къ ачелѣа кондѣѣѣ саѣ дъръѣѣ, ка къ зпѣте дѣтре
сѣне пѣтерѣкредѣнчоселесале сервѣѣѣѣрѣ мѣлѣгъренѣѣѣ,
къ атъта маѣ вѣне съ ле поатъ конѳѣнъла ла контра
Търчилор; тотъш дин прѣвѣнда аѳеѣа, къ привилеѳиле
аѳесте сѣнт къ тълт маѣ вѣтръне, де кът че саѣ
ашезат Търчѣѣ ла вечѣпътатеа Бъгарѣѣѣ, нѣ ѳъръ
темеѣѣ къѳетът, къ привилеѳиле аѳестеа къ ѳндарѣа
регатълѣ знгърск ромънилор ка нѣште кондѣѣѣ де

паче ши ѳърѣѣѣѣѣ саѣ кончес. Дин ѣсторѣѣ вѣне
есте къпосѣѣѣт къ съѣ епока дѣчѣлор знгърешѣѣ пълъ
ла сѳ. Стеѳан прѣмъл реѳе, дѣпѣрѣѣѣа романилор
ла Бънат, съѣт Дъка Глаѣ ши Алътм а стат дѣ-
треагъ ши не атърпѣгоаре. Деѣѣ дъне търѣтрѣсѣреа
анонѣмълѣѣ нотарѣѣ ал реѳелъѣ Белла, ѳѣнд ромъ-
нѣѣ дин Бънат нѣште вѣрваѣѣ пѣтернѣѣѣ, тълдѣѣ ла
пѣтър, къ вѣте ши авъѣѣѣ тълѣте, ши пѣнѣтръ аѳеѣа
реѳелъѣ Стеѳан ѳѣрте перѣкълошѣѣ, дъпъ маѣ тълѣте
кърѣте вѣтълѣѣ дѣтръ знгърѣ ши дѣтръ ромънѣѣ, про-
вѣндѣа Бънатълѣ саѣ дѣпрезнат къ корона Бъгарѣѣѣѣ
къ вѣне кондѣѣѣѣ ши привилеѳѣѣѣ, каре зпѣѣа стат пѣ-
маѣ съ пот асемена. Аша дар лѣберѣѣѣѣ аѳестеа,
нѣ къ ръгъѣѣѣѣ ши къ лѣнгъшѣѣтърѣѣ, чи къ аскъѣѣѣ-
тъл савѣѣѣ, къ вѣрсъре тълѣт де сѣнѣ саѣ къшѣѣѣ-
гаѣ. Еспѣренѣѣѣ де тоате зѣлеле не дѣваѣѣѣ, къ
атънѣѣ, кънд нѣ сѣнтѣм дѣстъл де тарѣ, маѣ дѣтѣѣѣѣ
пре ѣнѣмѣѣѣ перѣкълошѣѣ дѣ дѣпъкът, ши ле дът
преѳерѣндъ дѣнаѣнтеа амѣѣлор кредѣнчосѣѣ, къ де
аѳестѣа маѣ пѣѣѣн не темет! Прекът сѣнт ши
алѣѣѣ аша ши знгърѣ аѣ ѳост дѣстъл де дѣѣелѣпѣѣѣ
съ жърѣѣе къ о маре пѣѣре чѣвѣл ши мѣлѣтаръ
къ каре прѣн привилеѳѣѣѣ ромънѣѣ дин Бънат аѣ ѳост
дѣзъстраѣѣѣ, маѣ вѣне ар ѳѣ ѳост съ о ѣѣнъ ла
тълъа са, прекът маѣ търъзѣѣ къѳетъл лор чел е-
страѣанѣ саѣ ши арътат, ши ла даѣа окасѣѣне,
ѳѣнд прѣн алѣѣѣ маѣ пѣтернѣѣѣ аѣстаѣѣѣ, лъѣ ши а-
дъс ла дѣпѣлѣнѣре; ла анъл 1777 ѳъръ де а съ вѣреа
вѣрео пѣкътъръ де сѣнѣѣе съ дъръѣ Бънатъл знгърѣ-
лор ши съ спъсъѣ лѣѣлор аѳестеѣѣ ѳърѣѣ, даръ прѣ-
вѣлеѳиле ромънилор съѣ реѳѣѣ Бъгарѣѣѣѣ, ла дѣкъре
де 600 де анѣ авъте нѣ съ пѣсъръ ѣаръ ла вѣаѣѣѣ;
аша дар наѣѣа марѣаръ, нѣ съ поате лъзда къ а
сѣпъс къндѣа провѣндѣа Бънатълѣ къ пѣтереа ар-
телор сале не кондѣѣѣѣѣѣ. Дрепѣт аѳеѣа, кънд ла
дѣѣта Бъгарѣѣѣѣ дин 2. Іѣлѣѣ 1848 денътаѣѣѣ ромънешѣѣѣ
аѣ черът рѣстаѣрареа Банълѣѣ ши рѣнвѣѣѣѣа прѣвѣ-
леѳилор сале, знгърѣѣѣ аѣ лъерат нѣ пѣмаѣ ла контра
дрѣпѣѣѣѣѣ, чи ши ла контра посѣѣѣѣѣѣ, кънд ле аѣ
денегат аѳеаѣта, зѣкънд къ тълѣѣѣ: „че аѣ ромънѣѣѣ
съ дѣспънъ къ цара лор, Бънатъл тотдеаѣна аѣ ѳост
о парте а Бъгарѣѣѣѣ, асѳел де дрѣпѣтърѣ сѣнт стат
ла стат, ши прѣскърт, чѣне вѣреа съ ѳѣе ромън,
съ се дъкъ ла Цара ромънеаскъ къ ѣ съ ва да
насѣ.“ — Де съръѣѣѣ венѣѣѣѣ маѣ търъзѣѣ че вом
съ зѣѣѣѣѣ? — Нѣ алъ дѣкът къ прѣѣндѣреа лор
е де рѣсѣѣ, маѣ тълт нѣчѣ къ е демн де а лѣсъ рѣс-
пънде. Стърънса лор пърѣре дѣсѣре ромънѣѣѣ ла пѣ-
мѣта дѣѣѣѣ о адъсъръ знгърѣѣѣ ши къ ѳанѣта ла лъ-
мѣнъ; къ ла пропънѣреа лѣѣ Кошът ка, ла 500000

de ландъ алодіалъ, сазъ вѣтъ пої ле зичем іверландіале дн комітатъа Тімішоарей, а Крашовіей ші а Торонгалъзі афлтоаре съ се адъкъ колоніи съкзешті дін Трансїлваніа, фїндъ къ ачестї ар фї маї марї ерої ші маї кредіноші пацізней маїаре, рѣснѣ зніверсалъа Еїjen, Еїjen ші їаръ Еїjen. Дечї нѣ дпгързізъ зп депътаръ ромън а респнде лзі Кошът: „съ іа а мїнге ка съ нѣ змѣле къ пропъ-переса са ка ші пегъдъторїзла кареле аѣ фъкът пелеа де зрса възъзтоаре, фїндъ днкъ зрса дн пѣдъре;“ — деакъ лїаѣ пѣкът зпгърїлор а зиче, къ Трансїлваніа днаїнте де 300 де ані смълесъ де кътръ Бггаріа, къ пѣтеріа жъръзмъпгълзі дїпломатїк прїп каре рецеле къ окасїзнеа днкоронърїї сале тоате провінціїле, оаре къндва де короана Бггаріей, дїнзте, е даторїз къ ачеса короанъ їаръ але дн-презна — ші алтеле: атънчї ші чеаа парте а жъръзмъпгълзі дїпломатїк, къ тоате прївїлеціїле дела предечесорїї реці, дъпъ леце date, се вор оверва ші манъдїнеа аѣ репъскът асемене пѣтере ші даторїндъ; прїп зртареск прегїндереа ре дн-вїереї прївїлеціїлор а ромънїлор дін Бънат, каре нѣмаї де 150 де ані аѣ амордїт, аѣ фост къ тотъа дреантъ ші лецъїгъ. Днсъ нѣ ера къ оаменїї ачесгїа де а ворвї, къ еї дела ідеа, тоате паціїле дін Бггарїа але амалгамїза дн элементъа съѣ ші а прокреа о таре маїарїѣ пѣтернїкъ ші фрїко-шатъ нѣ съ пѣтеръ авате. (Ва зрта.)

O D E*)

ad lapidem fundamentalem.

Felix nunc reside quesite diu lapis,
 Festis sero choris indite in angulo!
 Te vel de stygiis herculea manu
 Romanus*) tulit abditis.
 Noctis neu timeas fulmina; nam tuis
 Ramis verna domus, quae ferit aethera,
 Victrix quae niteat mox sine cladibus
 Exsurget sacra Olympicis.

*) Ачсастъ Поесїзъ дн лїмба стрътошаскъ латїна, фѣ дедїкатъ бенефакторїлор шкоалелор інтемеїнде, ла изперса петрїї фундаментале дн 17. Септемвре 1851, дін презнъ къ чеа пѣвлїкатъ дн пр. трекът тотъ дн лїмба романъ чеа поаѣ.

Esto nobilium semina Gymnicis
 Virtutum, patriae provida commodis!
 Esto justitiae largifluus latex,
 Astreae decus inclytum!

Excrescas brachiis ritibus arborum,
 Quas fructus retegant aethere pendulas;
 Romanis teneris nectara tendito;
 Quin cunctis sine limite!

Te cunctae celebrent arte scientiae
 Et cantu tremulo cygnea tempora.
 Ut sylvis volucres, turre columbulae,
 Pubes te canat optima!

Felix omen habes. — Jam pueri indoles
 Quid faustis patriae sub penetralibus
 Non dulcis poterit ducere commodi?
 Digna et Principe gratia!

Sit fons liquidior pegasidis aquis
 Pubi, quam recreet proxima charitas,
 Spes, fides animet morte perennius
 Per Musas Deus optime!

Phaebi de mediis, Numina! sedibus
 Codri, Fabricii viribus aemuli
 Et Marci prodeant alite prospero,
 Cudant qui decus patriae!!!

Dicat

Jacobus M—n.

Дндрептаре: Дн нѣтеръа трекът, фаца 287, серїа 10 чїтеште: ачесте; серїа 29 дн лок де десвръкта чїтеште: десвръка; дн фаца 287, версгъ 17 дн лок де Хелїкокъа чїтеште: Хелїкокъа, шї о!, сїнъ; вїнъ; дн лок де паксъ: паксъ, дн лок де съ: сѣ.

*) Intelligentur omnes benefactores, quorum largis muneribus scholae eriguntur.